Ob prejemu naziva častni član DKPS

Najprej bi se rad iskreno zahvalil vsem odbornikom za sprejem med častne člane DKPS, predvsem pa predsednici Mariji Žabjek. Sicer sem bil seznanjen z delovanjem društva, bil sem tudi predavatelj, vendar me je to odlikovanje presenetilo in razveselilo.

To priznanje mi pomeni ogromno, saj so bile vse moje sestre pedagoginje, tudi moja mama Marinka, rojena Ziherl. Obiskovala je učiteljišče v Ljubljani, je pa iz Vodic, kjer še živi njen samorastniški brat Francelj, moj zadnji stric. Pedagoginja je bila tudi moja babica, Marija Einspieler, ki je končala uršulinsko gimnazijo v Celovcu. Ker pa je leta 1920 pozdravila generala Maistra, je po plebiscitu izgubila službo, ravno tako kot njen mož, samo zato, ker jo je poročil.

Glede generala Maistra bi rad poudaril, kar so drugi že rekli pred mano, da je Maister verjetno rešil severno mejo na Štajerskem, jezikovno pa je slovensko Štajersko rešil blaženi škof Anton Martin Slomšek. Pravočasno je umaknil svoj škofovski sedež iz Šentandraža na Koroškem in ustanovil lavantinsko – mariborsko škofijo. V posebno čast mi je, da sem danes na Ponikvi in da je slavnostna akademija DKPS ravno tu, na tem posebnem mestu.

Da omenim še svojega očeta, profesorja dr. Valentina Inzka, ki je izhajal po materi iz Einspielerjevega rodu in ki je bil ravno tako slovenski katoliški pedagog. Učil je na raznih gimnazijah, predvsem na celovškem učiteljišču, kjer je vzgojil kar nekaj generacij zavednih in uspešnih učiteljev. Bil je tudi nadzornik za pouk slovenščine na srednjih šolah na avstrijskem Koroškem, predvsem pa na slovenski gimnaziji v Celovcu.

Moram povedati, da me na Ponikvo in Slomška veže tudi moj prastric Andrej Einspieler, ki je s Slomškom in profesorjem Janežičem ustanovil *Mohorjevo družbo*. Kot veste, deluje *Mohorjeva družba* že 170 let, saj je bila ustanovljena leta 1851. Kritično je bilo po plebiscitu leta 1920, ko je obstajala nevarnost, da Mohorjevi zaplenijo tiskarske stroje. Zato so ustanovili Mohorjevo na Prevaljah, danes pa ima sedež v Celju. Prežihov Voranc je z besedami »Mohorjeva nas je brati naučila« pri Edvardu Kardelju dosegel, da komunistični režim celjske Mohorjeve po letu 1945 ni ukinil.

Slomškov vpliv sega tudi do prekooceanske Argentine, saj je moja žena Argentinka zahajala v Buenos Airesu v *Slomškov dom* in šolo. Tudi tam je bilo tako kot nekoč v Slomškovem času, ko je v Mariboru šlo za položaj slovenščine. To slovenščino so gojili v Buenos Airesu, v drugih domovih in jo dajejo naprej že četrti generaciji.

Na Koroškem pa največji dijaški dom Mohorjeve v Celovcu ravno tako nosi ime blaženega škofa Slomška. Torej mnogo medsebojnih povezav. Je pa Slomšek tudi osebno povezoval Koroško in sedanjo Slovenijo, saj je dolga leta živel in poučeval v Celovcu in bil, kot že omenjeno, škof na Koroškem, v Šentandražu. Bil naj bi tudi idejni oče avstrijske škofovske konference, ki obstaja še danes. Vsekakor je moral biti njegov vpliv v okviru avstrijske Katoliške cerkve precejšen, saj je premestitev škofije iz enega kraja v drugi kraj ogromen posel, posel, ki ga zmorejo samo izredne osebnosti.

Še enkrat se zahvaljujem za izkazano zaupanje in odlikovanje ter želim *Društvu katoliških pedagogov Slovenije* uspešno delo in mnogo novih podvigov.

Valentin Inzko

Ob prejemu Slomškovega priznanja

M. Slomšek: »Česar se človek v mladosti navadi, vse svoje žive dni zna.«

Zdi se mi pomembno, da je otrok dobro pripravljen na prvo sveto spoved in na prvo sveto obhajilo, prav tako pomembno kot to, kaj doživlja pri nedeljskih svetih mašah in ne nazadnje pri veroučnih urah. Usvojeno znanje, osnovno pojmovanje kot doživljanje postavljam na isto raven. Menim, da je prav, če bi znali to združiti in ne eno na račun drugega opuščati. Sama se trudim v tej smeri, upam, da mi vsaj delno uspeva. Otroci v nižjih razredih so tako odprti in dojemljivi, zanje so nadnaravne in nevidne stvari tako resnične, lahko jih hitro navdušimo za Jezusa. Kateheza v prvi triadi je torej pomembna in ni vseeno, kako je zastavljena. Ko so navdušeni otroci, so hkrati navdušeni tudi starši. Seveda bi si želeli obratno, da bi starši navduševali otroke za vero, a največkrat otrok pripelje starše nazaj v Cerkev. Težko razumem vedno bolj pogoste glasove, da verouk za otroke nima smisla, češ, začnimo z odraslimi. Ko bi zmogli hoditi skupaj, k čemur nas vabi tudi sinoda, z roko v roki, skupaj s starši za otroke in z otroki. Seveda to navdušenje tudi pri malih večkrat hitro splahni, ker je družinskih korenin in zdravega krščanskega ozračja premalo. Včasih smo kratkovidni, ko ocenjujemo svoje katehetsko in vzgojno delo samo po tem, koliko mladih je ostalo po birmi. Zaradi teh podatkov se grenimo. Bodimo veseli, če so se naši veroučenci vrnili kot starši; očitno jim verouk še toliko pomeni, da ga želijo tudi za svojega otroka. In ne nazadnje – ali ne verujemo, da bodo sadovi našega dela vidni z nebeške perspektive?

Zahvaljujem se za Slomškovo priznanje. Razumem ga kot sporočilo, da so moja prizadevanja na katehetskem področju pomembna in vredna. Hvala.

Marija Prikeržnik

Nekaj misli o Antonu Martinu Slomšku in učiteljicah na slovenskih tečajih v Argentini. Sem Anka Savelli Gaser, rojena v Sloveniji, in sem se po oseminšestdesetih letih življenja v Argentini pred kratkim vrnila v svojo domovino. V Argentini sem dolga leta v sobotni šoli dr. Franceta Prešerna poučevala petje in slovenski jezik, pa tudi vodila nekaj slovenskih zborov. Tako sem se srečevala z mnogimi Slomškovimi pesmimi, ki smo jih peli predvsem z otroki.

»Sveta vera bodi vam luč, materin jezik pa ključ do zveličavne krščanske omike.« To je bilo glavno sporočilo blaženega Slomška. Njegovemu zgledu sledijo učiteljice v naših sobotnih šolah, ki žrtvujejo veliko časa, da lahko ob sobotah prihajajo v slovensko šolo. Ko so morali naši starši zapustiti Slovenijo, so najprej živeli v raznih taboriščih. Takoj so profesorji in učitelji začeli pouk za osnovno šolo in gimnazijo. Po prihodu v Argentino so prav kmalu organizirali tudi slovensko šolo, ki nadaljuje svoje nadvse pomembno poslanstvo: ohraniti slovenski jezik, vero in kulturo. Streho ji nudijo okrajni slovenski domovi in vsaka šola nosi ime: Slomškova, Prešernova, Rožmanova, Balantičeva, Jurčičeva in šole drugih naših velikih mož.

Večina teh je že praznovala 70 let življenja. Učiteljice se z vso ljubeznijo in potrpežljivostjo trudijo, da bi malčki vzljubili jezik svojih prednikov in tudi njihovo kulturo.